

Sumshchyny [Phenotypic and correlative variability of linear traits of the conformation cows of dairy breeds in Sumy region]. *Rozvedennia i henetyka tvaryn*, issue 50, pp. 103–111.

13. Campos, R. V., Cobuci, J. A., Costa, C. N. and Braccini, N. J., 2012. Genetic parameters for type traits in Holstein cows in Brazil. *R. Bras. Zootec.*, no. 10, pp. 2150–2161.

14. Němcová, E. Štípková, M. and Zavadilová, L., 2011. Genetic parameters for linear type traits in Czech Holstein cattle. *Czech J. Anim. Sci.*, 56(4): 157–162.

15. Sabedot, M.A., Romano, G. de S., Pedrosa, V.B., Pinto, L.F.B., 2018. Genetic parameters for type score traits and milk production in Brazilian Jersey herds. *R. Bras. Zootec.*, 47:e20170093. URL: <https://doi.org/10.1590/rbz4720170093>

16. Toghiani, S. 2011. Genetic parameters and correlations among linear type traits in the first lactation of Holstein Dairy cows. *Afr. J. Biotech.* issue 10(9), pp. 1507–1510. URL: <https://www.researchgate.net/publication/228653571>

17. Wiggans, G.R., Thornton, L.L.M, Neitzel, R.R. and Gengler N.J., 2006. Genetic Parameters and Evaluation of Rear Legs (Rear View) for Brown Swiss and Guernseys. *Dairy Sci.* issue 89, pp. 4895–4900.

*Олена Хмельова, Любов Кривошия
(Дніпро, Україна)*

ПЕРЕВАГИ У ПРОДУКТИВНОСТІ ТРЬОХПОРОДНИХ ПОМІСЕЙ НАД ГІБРИДАМИ ВІД СХРЕЩУВАННЯ МАТОК П'ЄТРЕН З КНУРАМИ ПОРІД ВЕЛИКА БІЛА ТА ДЮРОК

У статті відображені можливі шляхи вдосконалення селекційного процесу, який проводиться у межах стаду свиней приватного господарства – помісей порід п'єтрен, велика біла та дюрок. Представлені дослідження є продовженням попереднього експерименту, у ході якого були отримані поміси від схрещування ♀ п'єтрен х ♂ велика біла і ♀ п'єтрен х ♂ дюрок, що були використані в даній роботі в якості контрольних груп I і II.

Встановлено, що практично майже всі репродуктивні якості помісних свиноматок від схрещування за схемою ♀ п'єтрен х ♂ велика біла, підвищились за рахунок збільшення долі кровності великої білої породи як результат використання кнурів цієї породи. Репродуктивні показники свиноматок ♀ п'єтрен х ♂ дюрок очікувано нижче за відсутності у схемі схрещування материнської форми. Основні ж відгодівельні якості, навпаки, вище у гібридів за використання схеми з участю свиней двох батьківських форм – дюроків та п'єтрєнів.

Ключові слова: поміси свиней, п'єтрен, велика біла, дюрок, схрещування, репродуктивні і відгодівельні якості.

Схрещування продовжує користуватись великим інтересом свиноводів у тому числі й тому, що залишається необхідність максимально повно використовувати генетичні можливості тварин для підвищення продуктивності в умовах, коли годівля та утримання перестають бути факторами, що лімітують

[1]. У племінній роботі зі свинями головними завданнями залишаються підвищення відтворювальної здатності маток і кнурів, скоростиглості молодняку, а також зниження витрат кормів на одиницю продукції та покращення м'ясних якостей тварин при відгодівлі [2]. Якість продукції, що отримується від фінального гібридного поголів'я, значною мірою залежить від кількості порід, типів, ліній і напрямів їх продуктивності, що використовуються, а також від вибору найкращого варіанту на заключному етапі схрещування [3].

Метою дослідження й був аналіз репродуктивних якостей помісних свиноматок від схрещування за схемою ♀ п'єтрен х ♂ велика біла і ♀ п'єтрен х ♂ дюрор, а також відгодівельних якостей трьохпородних помісей, отриманих від схрещування гібридів F1 та кнурів порід велика біла і п'єтрен.

Матеріал і методика дослідження. Дослідження проводили на базі ПП «Магльованний М. І.».

Об'єктом досліджень були матки-поміси від використання кнурів порід велика біла, дюрор і п'єтрен та їх нащадки (II генетична генерація).

З метою вдосконалення рівня продуктивності стада був проведений науково-господарський експеримент за наступною схемою (табл. 1):

Таблиця 1. Схема досліду

	1 контрольна група	2 контрольна група	1 дослідна група	2 дослідна група
Репродуктивні якості	♀ П	♀ П	♀ К-I	♀ К-II
Відгодівельні якості	х ♂ ВБ	х ♂ Д	х ♂ ВБ	х ♂ П

Примітка: П – чистопородний п'єтрен (♀ п'єтрен х ♂ п'єтрен)

ВБ – чистопородна велика біла (♀ велика біла х ♂ велика біла)

К-I – контрольна група I (♀ п'єтрен х ♂ велика біла)

К-II – контрольна група II (♀ п'єтрен х ♂ дюрор)

Основні результати дослідження. Як і очікувалося, збільшення долі кровності великої білої породи призвело до підвищення практично майже всіх репродуктивних якостей свиноматок 1 дослідної групи, які аналізуються (табл. 2), в порівнянні з 1 контрольною, в основі схеми якої порода п'єтрен використана не як традиційна батьківська форма, але навпаки як материнська.

Таблиця 2. Репродуктивні якості піддослідних свиней, $x \pm S.E.$

Показник	1 Контрольна група - Н1	2 Контрольна група - Н2	1 дослідна група	2 дослідна група
	♀ п'єтрен х ♂ ВБ	♀ п'єтрен х ♂ дюрор	♀ К-I х ♂ ВБ	♀ К-II х ♂ П
Кількість опоросів, п	27	32	30	35
Багатоплідність, гол.	8,4 $\pm$ 0,14	8,0 $\pm$ 0,12	8,2 $\pm$ 0,15	7,9 $\pm$ 0,13*
Кількість поросят при відлученні у 28 днів, гол.	7,7 $\pm$ 0,10	6,9 $\pm$ 0,12	7,9 $\pm$ 0,10**	7,3 $\pm$ 0,12**
Збереженість поросят у 28 днів, %	91,7	86,3	96,3*	92,4*

Маса 1 поросяти при відлученні у 28 днів, кг	6,6±0,10	6,8±12	7,8±0,10**	7,7±0,13**
Маса гнізда при відлученні у 28 днів, кг	50,8±0,36	46,9±0,57	61,6±0,40*	56,2±0,61**
Кількість поросят у 2 міс., гол.	7,3±0,11	6,6±0,19	7,5±0,11**	7,1±0,15*
Збереженість поросят у 2 міс, %	94,8	95,7	95,0	97,3
Маса 1 порося у 2 міс., кг	14,5±0,37	16,0±0,22	15,4±0,96	15,2±0,81
Маса гнізда у 2 міс., кг	105,9±0,22	105,6±0,17	115,5±0,20*	107,9±0,18*

Те ж саме стосується й великої білої породи, яка виступає в не характерній їй якості. Таким чином, селекційний вектор, направлений на збільшення долі кровності материнської форми в 1 піддослідній групі, виправдав своє застосування. Репродуктивні показники 2 дослідної групи, яка має в основі використання двох батьківських порід, очікувано нижче.

Направленність селекції на збільшення м'ясності у піддослідних свиней привела до прямо протилежних результатів (табл. 3):

Таблиця 3. Відгодівельні якості гібридного молодняку свиней, $x \pm S.E.$

Показник	1 Контрольна група - Н ₁	2 Контрольна група - Н ₂	1 дослідна група	2 дослідна група
	♀ п'єтрен х ♂ ВБ	♀ п'єтрен х ♂ дюррок	♀ К-І х ♂ ВБ	♀ К-ІІ х ♂ П
Поросят у віці 100 діб на 1 свиноматку, голів	7,2±0,11	6,5±0,10	7,5±0,32**	7,1±0,32*
Жива маса однієї голови у віці 100 діб, кг	32,9±0,57	34,7±0,42	33,6±2,61	38,0±2,13*
Середньодобовий приріст на дорощуванні, г	470±2,5	513±2,3	455±8,9**	570±7,1**
Свиней у 7 міс., гол.	7,1±0,09	6,5±0,08	7,4±0,20**	7,1±0,21*
Жива маса однієї голови у віці 7 місяців, кг	98,1±4,03	106,7±5,11	103,2±4,18	116,7±5,20**
Середньодобовий приріст на відгодівлі, г	652,0±3,7	661,0±3,2	633,0±4,7**	715,0±3,3**
Вік досягнення живої маси 100 кг, днів	203,5±4,0	191,0±3,7	205,0±14,1*	187,0±13,6**
Товщина шпигу, мм	5,5±1,23	5,0±1,16	5,7±1,14	4,8±1,20
Абсолютний приріст однієї голови, кг	73,1±4,07	75,2±3,30	69,6± 4,51**	78,7±3,22*
Вихід м'яса з туші, %	64,2±0,54	58,3±0,66	56,6±0,51*	69,8±0,49*

Так, підсилення 1 контрольної групи кровністю материнської форми в якості великої білої породи знизило прояв в 1 дослідній групі таких показників, як середньодобовий приріст на дорощуванні та відгодівлі, абсолютний приріст однієї голови та вихід м'яса з туші відповідно на 15 г., 19 г., 3,5 кг та 7,6 %.

Друга ж дослідна група як результат підсиленого впливу двох батьківських порід проявила максимум продуктивності за ціми показниками, перевищивши їх значення у порівнянні з 1 контрольною групою на 57 г, 54 г., 3,5 кг та 11,5 %

відповідно. Більш висока життєздатність молодняку цієї групи вірогідно проявилась також у таких показниках, як жива маса однієї голови у віці 100 діб і у 7 місяців – на 3,3 та 10 кг і меншому віці досягнення живої маси – на 4 доби.

Висновки. 1. Схрещування помісних свиноматок F1 зі спадковістю п'єтрен × велика біла із кнурами породи велика біла показало вищу ефективність за репродуктивними якостями свиноматок у порівнянні із помісними свиноматками контрольної групи за такими показниками, як кількість поросят, їх маса та збереженість при відлученні у 28 днів і в 2 місяці. 2. Відгодівельні якості трьохпородних помісей, отриманих від схрещування гібридів F1 і п'єтрен, виявилися найкращими за середньодобовим приростом на відгодівлі та абсолютним приростом однієї голови, віком досягнення живої маси 100 кг, товщиною шпику та виходом м'яса з туші – відповідно на 54 г. та 3,5 кг, на 4 доби, 0,2 мм та 11,5 %.

ЛІТЕРАТУРА

1. Горобець В. О. Схрещування свиней як спосіб підвищення їх відгодівельних і м'ясних ознак. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2015. № 1–2. С. 174–177.
2. Войтенко С. Л., Шаферівський Б. С. Генотип свиней і його вплив на відгодівельні ознаки. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. 2013. № 1 (22). С. 26–27.
3. Сусол Р. Л. Продуктивні якості свиней сучасних генотипів зарубіжної селекції за різних методів розведення в умовах Одеської області. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. 2014. Вип. 2/2 (25). С. 92–98.

*Олександр Черненко, Олена Черненко, Андрій Манько
(Дніпро, Україна)*

ПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ КОРІВ З РІЗНОЮ ТРИВАЛІСТЮ ПРЕНАТАЛЬНОГО ПЕРІОДУ ОНТОГЕНЕЗУ

Жива маса телят при народженні є одним з ранніх селекційних ознак для прогнозування крупності тварин та наступної продуктивності. Вчені вивчали фактори, що впливають на живу масу тварин при народженні, її зв'язок з наступним розвитком і продуктивністю [1, с. 24; 3, с. 144]. Розвиток організму тварини в утробний період у меншій мірі залежить від зовнішніх умов, ніж після народження. Впродовж їх пренатального періоду під впливом спадковості та стану організму матері формуються особливості будови тіла і їх фізіологічні функції, розвиток яких після народження у більшості визначається умовами утробного розвитку [4, с. 2018]. Між науковцями існують протиріччя в значенні для селекції тварин різних порід показників інтенсивності утробного розвитку, їх живої маси при народженні і швидкості росту в постнатальний період. Деякі з них вважають, що дуже важливо таку оцінку проводити в кожному окремому стаді [2, с. 1298].